

Ontgronding in het kader van gebiedsontwikkeling Poelkampen

Aanvulling Milieueffectrapportage uitbreiding zandwinning nabij
Ellertshaar

Definitief

Vos Zand en Grind B.V.

Grontmij Nederland B.V.
Zwolle, 4 april 2013

Verantwoording

Titel : Ontgronding in het kader van gebiedsontwikkeling Poelkampen
Subtitel : Aanvulling Milieueffectrapportage uitbreiding zandwinning nabij Ellertshaar
Projectnummer : 274965
Referentienummer : GM-0096612
Revisie :
Datum : 4 april 2013

Auteur(s) : A. van Straten
E-mail adres : bert.vanstraten@grontmij.nl
Gecontroleerd door : A. van Straten
Paraaf gecontroleerd :
Goedgekeurd door : J. Knol
Paraaf goedgekeurd :
Contact : Grontmij Nederland B.V.
Noordzeelaan 50
8017 JW Zwolle
Postbus 1364
8001 BJ Zwolle
T +31 38 499 16 00
F +31 38 422 76 97
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Aanvulling op het MER	4
1.1	Inleiding.....	4
1.2	Invulling doelstelling gebieds- en natuurontwikkeling en recreatie voor fase 1	4
1.3	Informatie zandkwaliteit in noordelijke richting	8
1.4	Uitwerking maatregelen tegen verstuiving ontgravingsvlakken.....	8
1.5	Beoordeling fase 1 bij niet doorgaan fase 2	8
1.6	Procedure.....	10

1 Aanvulling op het MER

1.1 Inleiding

Voor het gebied Poelkampen wordt een gebiedsontwikkeling voorbereid. Onderdeel van die ontwikkeling is een uitbreiding van de bestaande zandwinning van de firma Vos Zand en Grind B.V. Voor de ontwikkeling is een nieuw bestemmingsplan en een ontgrondingenvergunning noodzakelijk. Het ontwerp bestemmingsplan en de ontwerp beschikking ontgrondingvergunning zijn zoals gebruikelijk ter inzage gelegd. Daarop zijn zienswijzen ontvangen. Ook is een Toetsingsadvies van de Commissie voor de milieueffectrapportage ontvangen. De Commissie is van mening dat voor de besluitvorming door het bevoegde gezag nog aanvullende informatie nodig is. Dit betreft 3 punten:

- het ontbreken van voldoende invulling aan de doelstelling van gebiedsontwikkeling van fase 1. De Commissie beveelt aan deze invulling voor de doelstelling gebiedsontwikkeling, natuurontwikkeling en recreatie volwaardig uit te werken;
- informatie over de afnemende zandkwaliteit in noordelijke richting;
- het uitwerken van maatregelen om de effecten van verstuiwing van de ontgravingsvlakken te beperken.

Geadviseerd wordt deze punten in een aanvulling op het MER te beschrijven.

In de voorliggende aanvulling zijn deze drie punten uitgewerkt. In combinatie met de al eerder opgestelde en gepubliceerde documenten is daarmee alle informatie beschikbaar voor de definitieve besluitvorming door het bevoegde gezag.

1.2 Invulling doelstelling gebieds- en natuurontwikkeling en recreatie voor fase 1

De doelstelling voor gebiedsontwikkeling richt zich, zoals ook de Commissie voor de milieueffectrapportage aangeeft, op de meerwaarde voor natuur en recreatie. In het MER is hier beknopt op ingegaan, maar in het Inrichtingsplan is hier, ondersteund door schetsen, ruimer omschreven wat de situatie is. Deze meerwaarde wordt niet alleen na afloop van de zandwinning bereikt maar er kan ook al tijdens de zandwinning invulling aan worden gegeven:

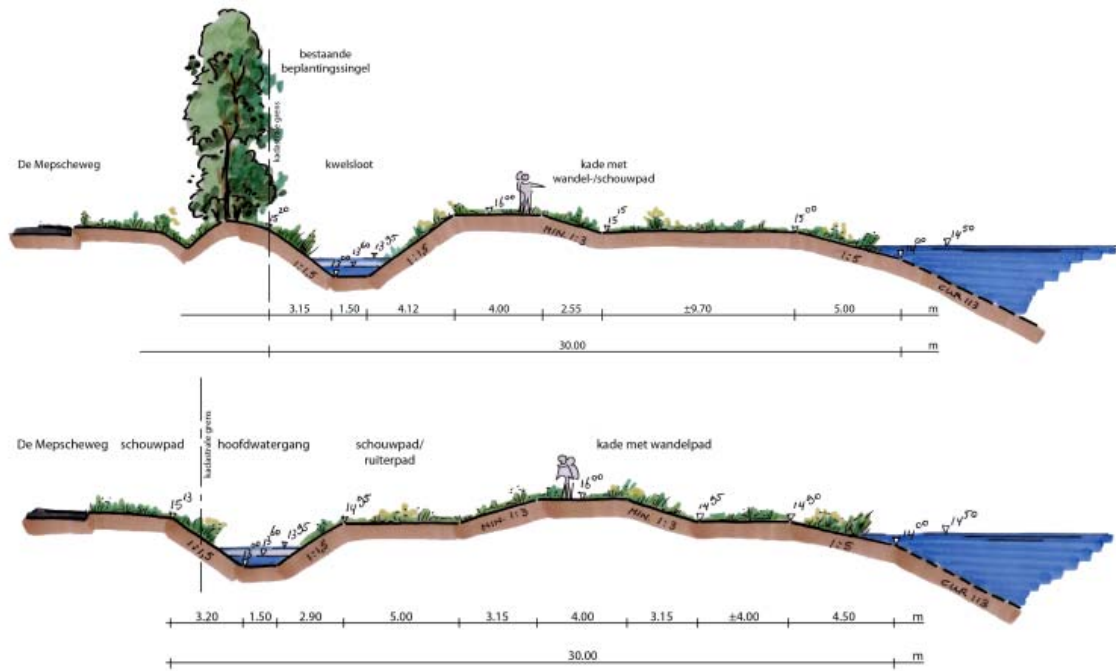
1.2.1 *Tijdens fase 1 van de zandwinning:*

- Oevers: al direct bij de start van de zandwinning wordt het talud van de oevers ontgraven en wordt de oeverzone ingericht volgens de eindsituatie.

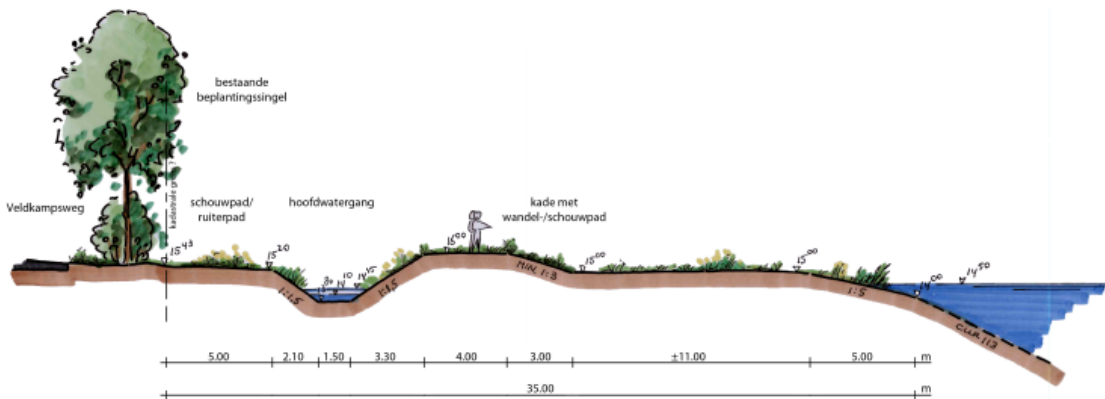
De oevers van fase I worden bij aanvang van de ontgroning zo veel mogelijk in één keer aangelegd en worden geprofileerd overeenkomstig het eindbeeld. Op deze wijze kunnen de oevers zich over een langere periode goed stabiliseren. De oevers worden ingezaaid met gras zodat er zo min mogelijk erosie optreedt en ingericht met beplanting conform het inrichtingsplan. Dit heeft met name betrekking op de nieuwe houtwallen langs de noordwestoever, waarbij het van belang is dat deze zich zo snel mogelijk kunnen ontwikkelen mede ter compensatie van in het kader van de ontgroning te verdwijnen houtwallen. De aanleg van de kade op de oevers loopt stapsgewijs mee met de ontgroning, zodat hier steeds de vrijkomende bovengrond in verwerkt kan worden.

Dan zijn er de volgende voorzieningen aanwezig:

- Recreatie: Langs De Mepscheweg en de Veldkampsweg worden op de oeverzone wandel- en ruitpaden aangelegd. Vanaf het zuidelijk deel van de Mepscheweg waar geen wegbeplanting aanwezig is, zijn de plas en de oever goed te beleven. Omdat de oever langs de Veldkampsweg relatief breed is, is er volop gelegenheid om te zitten en te spelen op deze strook. Deze oever draagt op deze wijze bij aan de recreatieve beleving vanaf de Veldkampsweg.

Dwarsdoorsneden oeverzone De Mepscheweg

Dwarsdoorsnede oeverzone Veldkampsweg

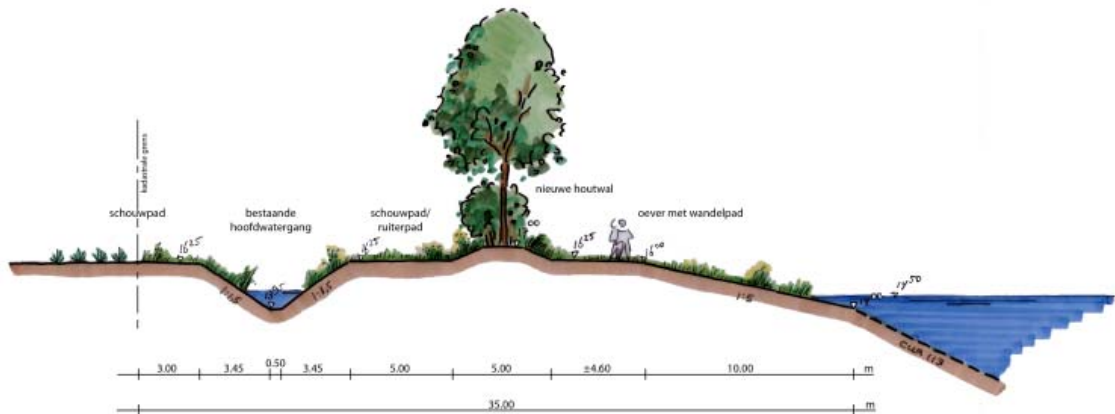
In fase 1 grenst de noordwestoever aan het agrarisch gebied en hier worden geen aparte recreatieve voorzieningen aangebracht. Bij realisatie van fase II wordt het zuidelijk deel van deze oever omgevormd ten behoeve van oever- en dagrecreatie en is er langs het noordelijk deel ruimte voor een wandel- en een ruiterpad.

Omdat de noordoostelijke oever langs de Weideweg waarschijnlijk een tijdelijk karakter heeft, is hier in fase 1 geen rekening gehouden met aparte recreatieve voorzieningen.

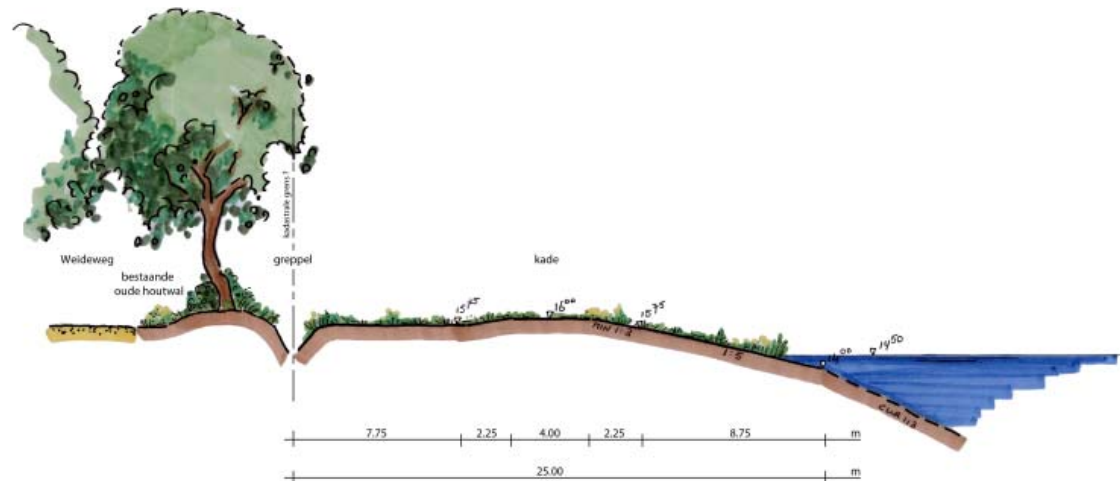
- o Natuur: De oevers langs De Mepscheweg en Veldkampsweg krijgen een grazige vegetatie van grassen en kruiden en kunnen, een aantrekkelijk leef- en foerageergebied worden voor onder andere insecten, vlinders en kleine zoogdieren. De dichte singel langs De Mepscheweg vormt een goede nest- en schuilgelegenheid voor vogels.

Ook de noordwestelijke oever krijgt zo'n grazige vegetatie. Daarnaast vormt de houtwal een nest- en schuilgelegenheid voor vogels. In fase 1 zal door de rustige ligging en goed beheer, de natuur zich goed kunnen ontwikkelen. Bij realisatie van een zandstrand en toename van recreanten heeft de natuurwaarde in de eindsituatie een beperkter karakter. Omdat de noordoostelijke oever langs de Weideweg waarschijnlijk een tijdelijk karakter heeft, zal hier voor de ontwikkeling van natuurwaarden in fase 1 niet voldoende tijd aanwezig zijn. Dit komt mede door het voedselrijke karakter van het milieu.

De bestaande oude houtwal met eiken heeft een onderbegroeiing van ruigtekruiden en vormt met de aangrenzende greppels, nest- en schuilgelegenheid voor vogels, insecten en kleine zoogdieren, welke gedurende fase 1 als zodanig behouden blijft.

Dwarsdoorsnede oeverzone noordwestoever

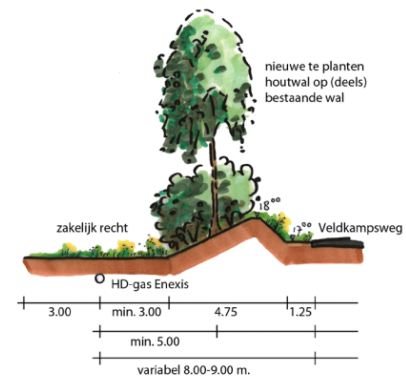
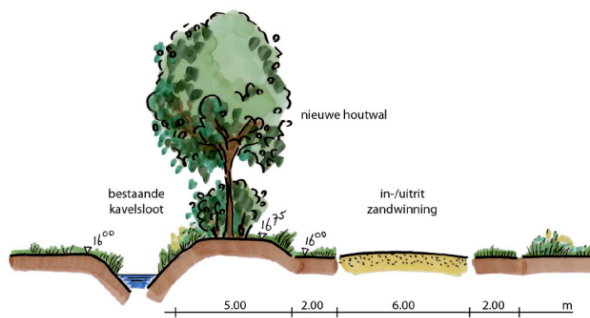
Dwarsdoorsnede oeverzone noordoostoever

- **Compensatie houtwallen:** Vooruitlopend op de eindsituatie, zullen reeds bij de start van de eerste fase een aantal singels en houtwallen worden gerealiseerd. Het gaat hier met name om de beplanting die op de eigendommen van de firma Vos aangebracht kan worden. Dit vindt plaats aan de noordwestzijde van de zandwinning.

Situering aan te planten houtwallen

Deze beplanting kan zo snel mogelijk tot ontwikkeling komen en op relatief korte termijn, als compensatie dienen voor de in het kader van de ontgroning te verdwijnen oude houtwal in fase 1, parallel aan de De Mepscheweg. Hieronder is een beeld opgenomen van de nieuw te planten houtwallen langs de Veldkampsweg en langs de in-/uitrit van de zandwinning bij de Eeshoornweg. Voor zover de nieuwe houtwallen en singels grenzen aan andere eigendommen zullen deze in goed overleg met de aanpalende eigenaren aangebracht worden. Voorkomen moet worden dat er sprake is van een negatieve invloed op de gebruiksmogelijkheden van het aangrenzend land.

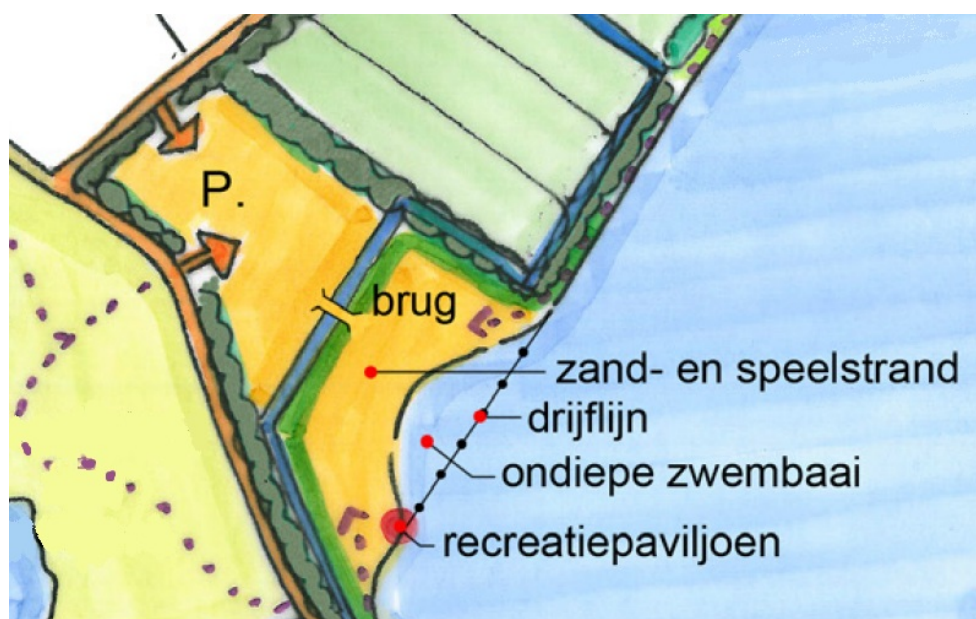

Nieuw te planten houtwal langs de in-/uitrit zandwinning

Nieuw te planten houtwal langs de Veldkampsweg

1.2.2 Na afloop van fase 1 van de zandwinning:

- Oevers: de oevers zijn al tijdens de uitvoering van de zandwinning in de eindsituatie gebracht.
- Recreatiestrandje: Naar aanleiding van het Toetsingsadvies van de Commissie voor de milieueffectrapportage is met de gemeente aanvullend een overeenkomst opgesteld voor de situatie waarbij fase 2 onverhoopt geen doorgang kan vinden. Zo is geborgd dat wordt voldaan aan de doelstellingen van de gebiedsontwikkeling, ook als fase 2 geen doorgang vindt. In deze overeenkomst is vastgelegd dat de omvorming van de noordwestoever ten behoeve van oever- en dagrecreatie, zoals in eerste instantie pas voorzien aan het eind van fase 2, in de eindsituatie na fase 1 ook zal plaatsvinden.
In de eindsituatie na fase 1 zal er dan langs de noordwestoever ruimte zijn voor dagrecreatieve ontwikkelingen. Hierbij wordt gedacht aan een veilige ondiepe zwembai, zand- en speelstranden en mogelijk een recreatiepaviljoen. Het dagrecreatieve gedeelte zal ontsloten worden vanaf de Eeshoornweg en de Veldkampsweg en derhalve niet tot extra drukte leiden op de overige wegen in het gebied. De zeggenschap over de voor deze afwerking benodigde gronden is in handen van Vos Zand en Grind B.V.
- Wandelpad Noordoostoever: In de hierboven genoemde overeenkomst voor de situatie als fase 2 geen doorgang kan vinden is ook opgenomen dat een wandelpad wordt aangelegd op de kade parallel aan de Weideweg.
- Door de compenserende aanplant van houtwallen in het gebied achter deze noordwestelijke oever is er aan het eind van fase 1 al een aantrekkelijk landschappelijk kader aanwezig met ruimtelijke meerwaarde voor de dagrecreatieve voorzieningen.

Recreatieve afwerking fase 1 (bij niet doorgaan fase 2)

1.3 Informatie zandkwaliteit in noordelijke richting

De zandkwaliteit neemt naar het noordwesten zeer snel af. De Commissie voor de milieueffect-rapportage heeft aanbevolen deze informatie openbaar te maken bij de besluitvorming. Omdat dit bedrijfsgevoelige informatie betreft heeft de firma Vos Zand en Grind B.V. deze informatie vertrouwelijk aan het bevoegde gezag kenbaar gemaakt.

1.4 Uitwerking maatregelen tegen verstuiving ontgravingsvlakken

Jaarlijks wordt er een bepaalde oppervlakte grond voor de zandwinning in gebruik genomen. Van deze oppervlakte wordt eerste de bovengrond verwijderd (afroven van de teelaarde) tot op de zandondergrond. De teelaarde wordt ontgraven en in de aan te leggen kades en het teelaardepot verwerkt.

Het eerste jaar zal aan de zuidwestkant van het plangebied worden begonnen, waarbij 7 à 10 ha wordt afgeroofd. Dit gebeurt in een periode van circa 6 weken. In de jaren daarna kan worden uitgegaan van afroven van circa 2 à 3 ha per jaar, wat in een periode van enkele weken wordt uitgevoerd.

De firma Vos Zand en Grind maakt gebruik van een aangepaste wijze van werken waardoor het risico op zandverstuiving zoveel mogelijk wordt beperkt. Daarbij worden de oeverzones direct bij de start van de winning aangelegd. Deze oever zal snel begroeien. Voor de eigenlijke zandwinning wordt jaarlijks een deel van bovengrond ontdaan. Na dit afroven wordt er zo snel mogelijk voor gezorgd dat er water op het ontgravingsvlak komt te staan zodat het risico op overlast door verstuiven beperkt wordt.

De aansluitende ontzanding vindt plaats in den natte. Mogelijk kan incidenteel tijdens de periode van het verwijderen van de bovengrond toch overlast optreden bij extreem droog weer. De firma Vos Zand en Grind zal dit door het bevochtigen van de grond bestrijden zodat het risico op stofvorming beperkt is. Het grootste risico op stofvorming treedt naar verwachting op bij het transport naar het depot. De firma Vos Zand en Grind zal dit door het bevochtigen van de rijroute bestrijden. Tijdens de voorlichtingsbijeenkomst (georganiseerd door de provincie tijdens de ter inzage periode) heeft de Firma Vos Zand en Grind aangegeven een goede relatie met omwonenden te willen behouden en open te staan voor eventuele klachten bij optredende overlast. Ter borging hiervan is in de ontgrondingenvergunning een voorschrift opgenomen.

1.5 Beoordeling fase 1 bij niet doorgaan fase 2

De beoordeling van fase 1 als eindsituatie is vrijwel gelijk aan de beoordeling van fase 1 als tijdelijke fase. De verschillen zijn vooral gelegen in een aanvullende afwerking van de noordoostelijke en noordwestelijke oevers met recreatieve voorzieningen.

He gaat daarbij om recreatief medegebruik (wandelen, vissen) op beide oevers en om een recreatiestrandje met zwembai op het zuidelijke deel van de noordwestelijke oever. De beoordelingen voor recreatief gebruik en recreatieve toegankelijkheid worden dan positief. Tevens wijzigen de (beperkt) negatieve scores voor de aspecten infrastructuur en gezondheid in neutrale scores. Omdat in de voorliggende variant het landbouwkundige grondgebruik in fase 2 gehandhaafd wordt is er nog een correctie op de score toegepast voor de beoordeling van fase 2 voor landbouwkundig grondgebruik. Deze is gecorrigeerd naar sterk negatief.

Tabel 7.2 *Overzicht criteria effectbeoordeling*

Aspect	Criteria	Fase 1	Eindsituatie na Fase 1	Eindsituatie na Fase 2
Landschap	• Aantasting openheid en schaal van het landschap	0/-	0/-	0/-
	• Verstoring ruimtelijke relaties en landschappelijke verbindingen	0/+	0/+	0/+
	• Aantasting bijzondere (kleine) landschapselementen	0	0	0
Cultuurhistorie en archeologie	• Aantasting cultuurhistorisch waardevolle verkavelingpatronen	-	-	-
	• Aantasting aanwezige oude linten en ontsluitingsassen	0	0	0
	• Aantasting cultuurhistorisch waardevolle elementen	+	+	-
Bodem	• Aantasting archeologische waarden	-/0	-/0	-/0
	• Verstoring bodemopbouw c.q. bijzondere bodemtypen	-	-	-
	• Optreden van zettingen	0	0	0
Water	• Omvang van het grondverzet	-	-	--
	• Beïnvloeding bodemkwaliteit	0	0	0
	• Wijziging van grondwaterstanden en -stroming	-	-	-
	• Wijziging van oppervlaktewaterstanden	-/0	-/0	-/0
	• Beïnvloeding van kwel/inzijing op N2000	0	0	0
	• Beïnvloeding van kwel/inzijing op landbouw	-	-	-
	• Beïnvloeding van de waterkwaliteit	-	-	0
Natuur	• Robuustheid watersysteem	0	0	0
	• Beïnvloeding beschermde soorten	0/-	0/-	0/-
	• Beïnvloeding van Natura 2000 (inclusief externe werking)	0	0	0
Grondgebruik	• Beïnvloeding EHS	0	0	0
	• Beïnvloeding landbouwkundig gebruik	-	-	--
	• Beïnvloeding recreatieve gebruiksmogelijkheden	0	+	+
Infrastructuur	• Wijziging recreatieve toegankelijkheid	0/+	+	+
	• Beïnvloeding verkeersontsluiting	- *	0	0
	• Beïnvloeding verkeers(on)veiligheid	- *	0	0
Woon- en leefmilieu	• Beïnvloeding ondergrondse infrastructuur	0	0	0
	• Beïnvloeding bebouwing (waterpeilen, geluid)	-	-	-
	• Beïnvloeding gezondheid via luchtkwaliteit	-/0	0	0

* *Beoordeling 0 t.o.v. de huidige situatie*

1.6 Procedure

Met deze aanvulling op het MER (in overeenstemming met de aanbevelingen uit het toetsingsadvies van de Commissie voor de milieueffectrapportage), de reactienota op de ingediende zienswijzen op het ontwerp bestemmingsplan en de ontwerp ontgrondingenvergunning en de wijzigingen die naar aanleiding van de inspraak, adviesinstanties en ambtelijke reacties op het bestemmingsplan en de ontgrondingenvergunning zijn doorgevoerd, kan het bevoegde gezag een definitief besluit nemen.

Tegen het vastgestelde bestemmingsplan en de ontgrondingenvergunning kan nog beroep worden ingesteld bij de Raad van State. Hierover zal het bevoegd gezag te zijner tijd een kennisgeving publiceren.